

JERKO ČIČIN ŠAIN

Jerko Čičin-Šain rođen je u Vodicama u staroj pučkoj obitelji. Silom prilika, rano je napustio svoje rodno mjesto i već 1926, nakon što je diplomirao u Zagrebu Trgovačku akademiju, počeo je raditi u Splitu u žitarsko-vinskom poduzeću EXPORT. Usporedo s radom u poduzeću studira na talijanskim sveučilištima te u 1931. brani doktorsku tezu o Jugoslaviji kao poljoprivrednoj zemlji. Već se tada javlja svojim napisima ekonomskog sadržaja.

Kratko nakon rata vraća se na posao u vanjskoj trgovini.

Umirovljenje ne obuzdava njegov stvaralački duh. Dapače, njegov se interes pojačava i proširuje. Ističe se kao honorarni savjetnik splitske vinarije, djeluje

kao sudski tumač nekoliko jezika i kao stručni prevodilac postaje član Društva prevodilaca Hrvatske. Uz taj poslovni život sve se više zanima za opće društvene i kulturne prilike ovoga grada i u tom svom djelovanju, među ostalim, pokreće osnivanje »Društva prijatelja kulturne baštine Split«, kojemu postaje prvim predsjednikom 1971. Stalno se brinuo za očuvanje kulturnih spomenika našeg grada, borio protiv nekulturnih pojava svake vrsti, često pisao u novinama, većinom pod pseudonimom, i zagovarao razne rodoljubive akcije. Dao je mnoge korisne savjete čime je obogatio djelovanje Društva.

Naše mu Društvo čuva trajnu uspomenu kao svom pokretaču, jednom od osnivača i prvom predsjedniku.

IVO TIJARDOVIĆ

U ožujku ove godine ugasio se u 81. godini život Ive Tijardovića, jednoga od istaknutih neimara naše muzičke kulture, omiljelog kompozitora, dirigenta, neumornog i svestranog kulturnog i javnog radnika, koji je raznovrsnošću svojih interesa i sposobnosti bio aktivno prisutan u našoj kulturnoj javnosti više od 50 godina.

Rođen u Splitu 18. rujna 1895. Tijardović je već u mladosti pokazao zanimanje za umjetnost. Taj se interes manifestira studijem arhitekture u Beču uz koji Tijardović komponira i slika. Pohađanje glumačke škole u Zagrebu 1921. otkriva njegov interes za kazalište. On će ga ubrzo dovesti ponovo u Split u kojemu je tih

godina konačno realizirana dugogodišnja težnja Splićana da »stagione« zamijene stalnim kazalištem. U želji da spoji dobru muziku s postojećim mogućnostima, Tijardović komponira operete. Praizvedbe djela »Pierrot Ilo« (1922), »Mala Floramye« i »Kraljica lopte« (1926) u okviru stalnog kazališta te novih opereta »Spliski akvarel« (1928) i »Zapovijed maršala Marmonta« (1929) u realizaciji Splitskog kazališnog društva donose Tijardoviću afirmaciju kompozitora, dirigenta i organizatora. Slijedećih deset godina provodi naizmjenice u Zagrebu i inozemstvu komponirajući i dalje muzičko-scenska djela istog žanra, kao i muziku za film. God. 1940. je in-

tendant Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu a nakon neprijateljske okupacije 1941. pristupa narodnooslobodilačkom pokretu i nastavlja rad u ilegalnosti kao predsjednik Narodnooslobodilačkog odbora i pododbora intelektualaca. Godine 1943. sudjeluje kao član ZAVNOH-a i potpredsjednik Oblasnog narodnooslobodilačkog odbora za Dalmaciju u organiziranju narodne vlasti na oslobođenom teritoriju. Jesen 1944. zatječe ga ponovo u Splitu gdje na funkciji rukovodioca Kazališta narodnog oslobođenja za Dalmaciju priprema prvu kazališno-koncertnu sezonu u oslobođenom gradu. Na čelu Kazališta narodnog oslobođenja za Hrvatsku odlazi nakon godinu dana u slobodni Zagreb gdje će boraviti sve do smrti, uspješno zadovoljavajući složenim obvezama brojnih stručnih i društvenih funkcija (od 1945—49. intendant Hrvatskog narodnog kazališta; od 1949—54. direktor Državnog simfonijskog orkestra). Kroz sve to vrijeme Tijardović nalazi vremena i za komponiranje. Tokom NOB-e i neposredno nakon nje nastale su brojne masovne pjesme i obradbe narodnih pjesama koje postepeno slijede složeniji i veći muzički oblici: opere »Dimnjaci uz Jadran« (1951), »Marko Polo«

(1960) i »Dioklecijan« (1963, još neizvedena), komorna djela, vokalna lirika, zborne kompozicije, muzika za igrane i dokumentarne filmove i dr. Iako ga je stvaralačka znatiželja odvlačila i na druga područja muzičkog izraza, najkompletniji i najvredniji dio njegova opusa čine muzičko-scenska djela i to upravo ona gdje je jednostavnim i lako shvatljivim muzičkim jezikom opjevao ljude, sredinu i atmosferu svog zavičaja, rodnog Splita. Nesmanjeni interes za ova njegova djela i oduševljenje kojim ih publika konstantno prima vrijedna su i mjerodavna potvrda svih brojnih priznanja dodijeljenih Tijardoviću za plodan kompozitorski rad kojim je umjetničkim sredstvima i konkretizirao svoje postavke i inicijative društveno-političkog radnika.

Sudeći po tome a imajući na umu da čovjek vrijedi u svojoj sredini toliko koliko je u njoj prihvaćeno njegovo djelo, može se zaključiti da je Ivo Tijardović i dalje intenzivno prisutan u muzičkom životu širom naše zemlje, s realnim izgledima da tako ostane i u budućnosti.

Mirjana ŠKUNCA

AIDA KOLUDROVIĆ

U rujnu ove godine u 91. godini života umrla je Aida Koludrović, dugogodišnji direktor Etnografskog muzeja u Splitu.

Najveći dio radnog staža provela je u istoj instituciji posvetivši se predano etnološkoj struci i ulažući sve svoje snage za dobrobit i razvoj ustanove.

Za vrijeme drugog svjetskog rata bila je od onih čijim se zalaganjem uspjelo u cijelosti sačuvati ekspanate Etnografskog muzeja kada su oni bili preneseni iz zgrade i pohranjeni na sigurnijem mjestu.

Kada je 1946. postala direktor, u rad ustanove uvela je suvremene muzeološke koncepcije. Tada mijenja muzejsku postavu koju bazira na prikazu materijalne kulture Dalmacije, a ostali materijal s područja cijele Jugoslavije, koji je do tada bio izložen, pohranjuje u depoe. Od tada muzej dobiva karakter regionalne ustanove za područje Dalmacije. Uvodi nove inventare i kartoteku, a istodobno, uočavajući značaj foto-dokumentacije, specijalno pri terenskim radovima, osniva fototeku.

Posvetila se radu na terenu, pa joj ni u poznijim godinama nije bilo teško obilaziti kamenjar pješačeći kilometre da bi sakupila podatke i otkupila materijal za popunjavanje zbirki.

Sudjelovala je kod priređivanja etnoloških izložbi u zemlji i inozemstvu, tako u Švicarskoj, Engleskoj i sjeveroevropskim zemljama.

Uza sav obilan muzeološki rad svoj prilog dala je i u publicističkoj djelatnosti. Napisala je radove »Ženske varoške nošnje u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji« i »Vrlika«, izdanja Etnografskog muzeja, a javljala se povremenim člancima o muzejskoj problematici u različitim časopisima, tako u »Muzejima« i »Analima Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku«.

Aida Koludrović je za sobom ostavila plodan rad, a njezini prijatelji i suradnici rado će se sjećati žene koja je svoje znanje i iskustvo nesebično predavala mladima i koja je cijeli svoj život posvetila muzejskom radu.

Jelena GAMULIN